CZU: 343.85:351.94:061.1 EU
DOI https://doi.org/10.59295/eciee26.27

METODE ȘI TEHNICI AVANSATE DE SUPRAVEGHERE ȘI INTERCEPTARE UTILIZATE ÎN SCOPUL PREVENIRII ȘI COMBATERII CRIMINALITĂȚII DE CĂTRE STATELE EUROPENE

Mihail CEBAN[48]
ORCID: https://orcid.org/0009-0008-9764-4529

Recenzent: Rodica CIOBANU, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Moldova.

Rezumat: *Metodele și tehnicile avansate de supraveghere și interceptare reprezintă instrumente esențiale în activitatea autorităților responsabile cu siguranța publică, având rolul de a preveni și combate criminalitatea într-un mod eficient și bine coordonat. Acest domeniu cuprinde o gamă largă de proceduri specializate, de la monitorizarea discretă a persoanelor și vehiculelor suspecte, până la interceptarea comunicațiilor electronice, analiza datelor digitale și utilizarea tehnologiilor moderne de supraveghere video și audio. Prin aplicarea acestor tehnici, autoritățile pot detecta comportamente suspecte, colecta informații relevante și identifica rețele sau activități infracționale înainte ca acestea să producă efecte negative asupra societății. Ele joacă un rol crucial în sprijinirea anchetelor penale, facilitând adunarea de dovezi care pot fi utilizate în procesele judiciare, precum și în protejarea cetățenilor și prevenirea riscurilor pentru siguranța publică.*

Un aspect esențial al utilizării acestor metode este respectarea strictă a cadrului legal și a drepturilor fundamentale ale cetățenilor. Supravegherea și interceptarea trebuie efectuate doar în conformitate cu prevederile legale, cu autorizări judecătorești și cu respect pentru confidențialitatea și libertățile individuale, asigurând astfel un echilibru între securitate și drepturile omului. În plus, dezvoltarea tehnologică continuă aduce noi po-

48 doctorand, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, Republica Moldova, email: mihail.ceban.usbphc@gmail.com

sibilități în domeniul supravegherii: inteligența artificială, analiza predictivă și sistemele integrate de monitorizare permit o detectare mai rapidă și mai precisă a amenințărilor, crescând eficiența intervențiilor autorităților și capacitatea de a preveni infracțiunile înainte ca acestea să aibă loc.

Cuvinte cheie: supraveghere, interceptare, practica judiciară, prevenire, combatere, mijloace tehnice, culegerea informației, urmărirea vizuală.

ADVANCED SURVEILLANCE AND INTERCEPTION METHODS AND TECHNIQUES USED TO PREVENT AND COMBAT CRIME BY EUROPEAN STATES

Abstract: *Advanced surveillance and interception methods and techniques are essential tools in the work of public security authorities, with the role of preventing and combating crime in an efficient and well-coordinated manner. This field encompasses a wide range of specialized procedures, from discreet monitoring of suspicious persons and vehicles, to interception of electronic communications, analysis of digital data and the use of modern video and audio surveillance technologies. By applying these techniques, authorities can detect suspicious behaviour, collect relevant information and identify criminal networks or activities before they have a negative impact on society. They play a crucial role in supporting criminal investigations, facilitating the collection of evidence that can be used in judicial processes, as well as in protecting citizens and preventing risks to public security.*

An essential aspect of the use of these methods is the strict respect of the legal framework and the fundamental rights of citizens. Surveillance and interception must be carried out only in accordance with legal provisions, with judicial authorizations and with respect for privacy and individual freedoms, thus ensuring a balance between security and human rights. In addition, continuous technological development brings new possibilities in the field of surveillance: artificial intelligence, predictive analytics and integrated monitoring systems allow for faster and more accurate detection of threats, increasing the efficiency of authorities' interventions and the ability to prevent crimes before they occur.

Keywords: surveillance, interception, judicial practice, prevention, combating, technical means, information gathering, visual tracking.

Introducere

Metodele și tehnicile avansate de supraveghere și interceptare constituie instrumente indispensabile în activitatea autorităților responsabile cu siguranța publică, având rolul de a preveni, identifica și combate criminalitatea într-un mod strategic, eficient și bine coordonat. Acest domeniu reprezintă un complex de proceduri specializate, care variază de la supravegherea discretă a persoanelor și vehiculelor suspecte, la monitorizarea comunicațiilor electronice și analiza datelor digitale, incluzând în mod integrat tehnologii moderne de supraveghere video și audio, sisteme de recunoaștere facială sau bieo-metrică și soluții avansate de analiză predictivă.

Prin aplicarea acestor tehnici, autoritățile sunt capabile să detecteze comportamente suspecte, să identifice modele și tipare de activitate infracțională și să colecteze informații relevante care permit descoperirea rețelelor criminale înainte ca acestea să producă efecte negative asupra societății. Aceste metode sprijină nu doar prevenția, ci și anchetele penale, facilitând adunarea de probe solide ce pot fi folosite în instanțe, contribuind la un proces judiciar corect și la protejarea cetățenilor. Totodată, supravegherea avansată permite reacții rapide în situații de urgență, cum ar fi atacuri teroriste, traficul de droguri sau alte infracțiuni grave, sporind eficiența și promptitudinea intervențiilor autorităților.

Un aspect esențial în utilizarea acestor tehnici îl reprezintă respectarea strictă a cadrului legal și a drepturilor fundamentale ale cetățenilor. Supravegherea și interceptarea trebuie efectuate exclusiv în conformitate cu legea, cu autorizări judiciare și cu respectarea confidențialității și libertăților individuale, astfel încât să se mențină un echilibru între necesitatea securității și protecția drepturilor omului. Încălcarea acestor principii nu doar că poate compromite probele colectate, ci poate genera efecte negative asupra încrederii publice și legitimității autorităților. În plus, evoluția tehnologică continuă deschide noi perspective în acest domeniu. Tehnologiile bazate pe inteligență artificială permit analiza în timp real a unui volum masiv de date, detectarea anomaliilor și identificarea comportamentelor suspecte cu o precizie mult mai mare decât metodele tradiționale. Sistemele integrate de monitorizare, recunoaștere bieo-metrică, analiza predictivă și instrumentele de cartografiere a rețelelor infracționale sporesc capacitatea autorităților de a anticipa amenințările și de a preveni infracțiunile înainte ca acestea să se producă. Această combinație între expertiza umană, pro-

cedurile legale și instrumentele tehnologice avansate redefinește modul în care siguranța publică poate fi asigurată în secolul XXI.

Metodele și tehnicile avansate de supraveghere și interceptare nu reprezintă doar un simplu instrument de urmărire a criminalității, ci constituie o componentă strategică a protecției societății, care integrează legalitatea, tehnologia, analiza inteligentă a informațiilor și capacitatea rapidă de reacție. Ele permit autorităților să dezvolte acțiuni pro-active, să reducă riscurile, să prevină victimele și să contribuie la un climat de siguranță și încredere pentru toți cetățenii.

Conținutul de bază. Datele statistice privind urmărirea penală a mercenarilor reflectă nu numai situația penală din stat în ansamblu, ci evidențiază, de asemenea, schimbările în investigarea infracțiunilor în domeniul militar și, nu în ultimul rând, în sfera politică. În ultimii ani, infracțiunile de acest tip au fost sursa unei ample rezonanțe publice. Pe această bază, se poate spune că calitatea investigării mercenarilor și a companiilor militare private este un anumit indicator al activității agențiilor de aplicare a legii, care necesită cea mai recentă și corectă abordare profesională în timpul investigației.

Dacă vorbim despre relevanța optimizării metodologiei de investigare a activităților mercenare, este necesar să subliniem specificitatea și varietatea modalităților de comitere (de la participarea directă la ostilități până la asistența logistică sau instruirea combatanților) și de disimulare a unor astfel de infracțiuni (de exemplu, explicarea activităților mercenare nu din punctul de vedere al motivelor egoiste, ci argumentând-o cu „motive patriotice" sau de protecție a asupriților).

În timpul investigării mercenariatului, apare necesitatea de acordare a atenției deosebite stabilirii evenimentului infracțional, identității autorului și victimelor unor astfel de infracțiuni, deoarece infracțiunile din această categorie se caracterizează printr-o anumită alegere a metodei, momentului și locului comiterii. Motivele mercenariatului sunt, de asemenea, specifice, deși motivul principal este cunoscut ca fiind îmbogățirea financiară.

Pe baza celor expuse mai sus, putem concluziona că circumstanțele care trebuie dovedite în detectarea mercenariatului au propria lor specificitate. Trebuie acordată o atenție deosebită modului, motivelor, momentului și locului comiterii infracțiunii. Toate aceste circumstanțe sunt adesea condiționate de caracteristicile personalității mercenarului. În plus, am observat

anterior că, pentru ca infractorul să fie calificat juridic drept mercenar, în conformitate cu art. 47 al Protocolului Adițional nr.1 la ***Convenția de la Geneva din 12 august 1949, privind protecția victimelor conflictelor armate internaționale***, persoana trebuie să întrunească cumulativ 6 caracteristici obligatorii: să fie special recrutata în țară sau în străinătate pentru a lupta într-un conflict armat; să ia, în fapt, parte la ostilități; să ia parte la ostilități în special în vederea obținerii unui avantaj personal și căreia îi este efectiv promisă, de către o parte la conflict sau în numele ei, o remunerare superioara aceleia promise sau plătite combatanților având un grad și o funcție analoage în forțele armate ale acestei părți; să nu fie nici resortisant al unei părți la conflict și nici rezident al teritoriului controlat de o parte la conflict; să nu fie membru al forțelor armate ale unei părți la conflict; să nu fie trimisă de către un stat, altul decât o parte la conflict, în misiune oficială ca membru al forțelor armate ale statului respectiv [1].

Natura multe-fațetată a unui astfel de subiect infracțional necesită o abordare integrată și complexă în procesul de investigare.

Pentru a descoperi cu succes acest tip de infracțiune, este necesar de studiat personalitatea mercenarului, activitățile profesionale anterioare, relațiile cu membrii familiei, rudele și colegii de muncă, pasiunile și interesele personale.

Majoritatea mercenarilor profesioniști nu au reședință permanentă și folosesc adesea documente false. Unii dintre ei sunt foști membri ai forțelor armate sau organelor de aplicare a legii, posedă instruire specială și aptitudini de realizare a măsurilor tactice de luptă în teatrele de război. Combatanții mercenar posedă calități precum determinarea, voința, reticența și prudența în alegerea prietenilor. În plus, acești criminali au toate caracteristicile reprezentanților tipici ai tirajului de criminal violent.

Această caracteristică este baza pentru determinarea situațiilor tipice de investigare și, pe baza acestei viziuni, se dezvoltă algoritmul de acțiuni al grupului de investigatori, se formulează versiuni tipice de investigare, se determină direcția investigației, alegerea și pregătirea acțiunilor de investigare și a altor acțiuni în procesul de identificare, detectare și investigare a activităților mercenarului. Concomitent, sunt determinate tehnici speciale de interceptarea, documentare și supraveghere utilizate în combaterea mercenariatului.

Raportându-ne la investigarea activității mercenarilor prin măsurile

specifice activității speciale de investigații, putem evidenția următoarele măsuri aplicabile.

Localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice [2] este una din măsurile importante aplicate în procesul investigării activității mercenarilor.

Conform prevederilor articolului 28 din Legea Republicii Moldova nr. 59 privind activitatea specială de investigații, măsura în cauză implică urmărirea cu folosirea mijloacelor tehnice care determină locul aflării obiectului la care sunt atașate. Aici ne referim la documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistemul de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice. Aceasta constă în relevarea și fixarea acțiunilor persoanelor, a unor imobile, a mijloacelor de transport și a altor obiecte utilizând aparate tehnice de înregistrare.

Pentru realizarea localizării sau urmăririi prin sistemul GPS ori prin alte mijloace tehnice, se pot utiliza dispozitive care permit determinarea poziției persoanei sau a obiectului folosit de aceasta.

Esența acestei măsuri speciale de investigații constă în:

- relevarea și fixarea acțiunilor persoanelor;
- relevarea și fixarea unor imobile;
- relevarea și fixarea mijloacelor de transport;
- relevarea și fixarea altor obiecte;
- utilizarea aparatelor tehnice de înregistrare pentru efectuarea cumulativă a acțiunilor de relevare și fixare.

Aplicarea acestei măsuri este permisă exclusiv în cadrul urmăririi penale și necesită autorizarea prealabilă din partea judecătorului de instrucție. Acesta are atribuții speciale, ocupându-se de examinarea plângerilor împotriva organelor de urmărire penală, arestarea preventivă, autorizarea percheziților și a măsurilor speciale de investigații etc.[8, p.133-139].

Localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice poate fi realizată prin utilizarea dispozitivelor specializate care permit determinarea precisă a locației persoanei sau a obiectului investigat.

Meta-datele obținute din fotografiile din teatrele de război plasate deseori de către mercenarii pe rețelele de socializare permit demonstrarea faptului că într-o anumită perioadă de timp (când a fost făcută poza foto-

grafică), aflându-se pe un anumit teren (stabilit prin sistemul de poziționare globală GPS) persoana în cauză a participat la activități militare în calitate de mercenar. Totodată, pe pozele respective pot fi identificate persoane și obiecte imobile (clădiri, terenuri, râuri, lacuri, dealuri și alte elemente topografice), studierea detaliată a cărora poate

confirma aflarea persoanei anume în zona geografică respectivă într-o anumită perioadă de timp.

Rezultatele documentării obținute sunt consemnate într-un proces-verbal întocmit de către ofițerul de investigații responsabil de efectuarea măsurii. La acest document se anexează toate informațiile și materialele obținute pe parcursul investigației.

În situația în care documentarea este realizată de către subdiviziunile specializate de profil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, procesul-verbal și suportul material de informații sunt întocmite în două exemplare. Primul exemplar este transmis inițiatorului măsurii, iar al doilea este anexat la dosarul special pornit și înregistrat în subdiviziunea de profil pentru evidență și control. Ulterior, procesul-verbal și materialele acumulate sunt prezentate conducătorului subdiviziunii specializate, care, după examinarea acestora, le transmite ofițerului de urmărire penală responsabil de investigarea cauzei penale concrete. Acesta, la rândul său, înaintează rezultatele documentării procurorului care coordonează urmărirea penală. Procurorul, după analizarea materialelor obținute, le prezintă judecătorului de instrucție care a autorizat măsura, având obligația de a evalua minuțios procesul-verbal și materialele anexate. Judecătorul de instrucție este responsabil de formularea unei concluzii scrise cu privire la legalitatea măsurii speciale de investigație efectuate și a rezultatelor obținute.

Colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice

O altă măsură specială de investigații utilă în procesul documentării activității mercenarilor.

Aceasta, în conformitate cu prevederile articolului 32 din Legea Republicii Moldova nr. 59 privind activitatea specială de investigații [2], presupune colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice și a traficului de date computerizate constă în colectarea de la instituțiile de telecomunicații, de la operatorii de telefonie fixă sau mobilă,

de la operatorii de internet a informațiilor transmise prin canale tehnice de telecomunicații (telegraf, fax, paging, computer, radio și alte canale), fixarea secretă a informațiilor transmise sau primite prin intermediul liniilor tehnice de legături de telecomunicații de către persoanele supuse măsurii speciale de investigații, precum și obținerea de la operatori a informației deținute despre utilizatorii serviciilor de telecomunicații, inclusiv de roaming, și despre serviciile de telecomunicații prestate acestora.

La acestea se atribuie:

- posesorii numerelor de telefon;
- numerele de telefon înregistrate pe numele unei persoane;
- serviciile de telecomunicații prestate utilizatorului;
- sursa de comunicații (numărul de telefon al apelantului; numele, prenumele și domiciliul abonatului sau utilizatorului înregistrat);
- destinația comunicației (numărul de telefon al apelatului sau numărul la care apelul a fost ratat, redirecționat; numele, prenumele, domiciliul abonatului sau utilizatorului respectiv);
- tipul, data, ora și durata comunicației, inclusiv tentativele de apel eșuate;
- echipamentul de comunicații al utilizatorului sau alt dispozitiv utilizat pentru comunicație (numărul IMEI al telefonului mobil, denumirea locației cell ID);
- locul aflării echipamentului mobil de comunicații de la începutul comunicației, locația geografică a celulei.

În conformitate cu practicile consacrate în domeniul înregistrării și documentării rezultatelor măsurii analizate, se constată că organele de urmărire penală obțin, de la furnizorii de servicii de comunicații electronice menționați anterior, documentația relevantă ce atestă informațiile solicitate. Această documentație constă în înscrisuri oficiale și alte forme de înregistrare a datelor, care sunt esențiale pentru susținerea investigațiilor penale.

În situațiile în care măsura este implementată într-o manieră pro-activă, informația necesară poate fi furnizată în regim de urgență și, în acest scop, se utilizează formatul electronic. Această abordare permite transmiterea rapidă și eficientă a datelor, asigurând astfel operativitatea și capacitatea de reacție a organelor de urmărire penală la evoluțiile evenimentelor.

Documentarea rezultatelor măsurii, care constă în colectarea informațiilor de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, se realizează prin multiple metode standardizate, menite să garanteze atât integritatea cât și veridicitatea datelor. Printre aceste metode se numără:

- **Procesul-verbal de ridicare a informațiilor**: un document oficial prin care se atestă preluarea datelor de la furnizorii de servicii de comunicații electronice. Acest proces verbal documentează circumstanțele și condițiile în care informația a fost obținută, oferind un cadru clar pentru validarea ulterioară a acesteia.
- **Procesul-verbal de colectare a informațiilor în timp real**: o metodă de documentare care asigură înregistrarea imediată a datelor, în momentul în care acestea sunt furnizate. Această procedură este esențială în situațiile de urgență, în care temporalitatea informației este crucială pentru desfășurarea investigațiilor.
- **Procesul-verbal de examinare a documentelor**: un raport detaliat prin care se certifică examinarea și verificarea documentelor obținute, garantând astfel autenticitatea și relevanța acestora în contextul investigațiilor penale.
- **Alte documente (scrise sau electronice)**: în funcție de specificul cazului și de sursa informației, pot fi utilizate și alte forme de documentație, atât în format tradițional cât și digital, pentru a completa evidențele obținute de la furnizorii de servicii.

Metodologia de colectare a datelor este concepută pentru a respecta protocoalele riguroase de verificare și validare, asigurând că fiecare informație preluată este supusă unui proces de evaluare detaliată. Aceasta implică verificarea sursei informației, confirmarea autenticității documentelor și analiza impactului acestora asupra cursului investigației. În plus, integrarea sistemelor informatice avansate facilitează transmiterea în timp real a datelor critice, sporind astfel capacitatea de reacție a organelor de urmărire penală și contribuind la o mai bună coordonare între diferitele entități implicate.

Astfel, implementarea unei documentări comprehensive și sistematice a rezultatelor măsurii nu doar că îmbunătățește calitatea investigațiilor, dar asigură și trasabilitatea și transparența procesului, permițând o revizuire independentă și ulterioară în cadrul procedurilor judiciare. Această abor-

dare integrată reprezintă un element esențial în optimizarea răspunsului instituțional la solicitările complexe ale mediului digital contemporan.

Identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice. Este o măsură specială de investigații, deseori aplicată în procesul documentării activității mercenarilor. Potrivit prevederilor art.34 al Legii RM nr.59/2012 și art.138[6] al CPP al RM, MSI în cauză prevede identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice, care constă în solicitarea de la furnizorul de servicii de comunicații electronice:

a) a datelor de identificare (numele, prenumele, IDNP, adresa) ale abonatului sau ale utilizatorului unei rețele de comunicații electronice (identificatorul internațional al abonatului mobil (IMSI), numărul de telefon, numărul de serie al modulului de identificare a abonatului (al cartelei SIM), adresa de internet protocol (IP), adresele fizice de prestare a serviciului fix);

b) a numerelor de telefon și/sau a adreselor de internet protocol (IP) înregistrate pe numele unei persoane.

Un alt procedeu operativ-tactic prevăzut de alin.2 al acestuia articol presupune stabilirea faptului dacă un serviciu de comunicații electronice este activ sau a fost activ la o anumită dată.

În contextul investigării activității de mercenariat, măsura specială de identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice capătă o relevanță sporită, fiind un instrument esențial în elucidarea unor rețele complexe de activități ilegale transnaționale. Argumentele și motivele care stau la baza inițierii acestei măsuri pot fi explicate în felul următor:

Necesitatea identificării corecte a actorilor implicați

- ***Localizarea sursei comunicărilor***. În activitățile de mercenariat, comunicarea digitală reprezintă adesea mijlocul principal de coordonare a operațiunilor. Identificarea precisă a abonatului sau a utilizatorului asigură determinarea sursei reale a instrucțiunilor sau a tranzacțiilor ilegale, facilitând astfel tragerea la răspundere a persoanelor implicate.
- ***Eliminarea ambiguităților***. Prin solicitarea informațiilor direct de la furnizorii de servicii electronice, se evită potențialele erori sau confuzii în identificarea indivizilor care activează în rețele de mercenariat, contribuind la o investigație mai clară și precisă.

■ **Eficiența în obținerea probelor digitale**

- ***Acces rapid la informațiile critice***. În cazul activităților de mercenariat, operațiunile sunt adesea coordonate în timp real prin intermediul platformelor digitale. Obținerea promptă a datelor de la furnizorii de servicii electronice permite autorităților să urmărească evoluția comunicațiilor și să intervină rapid înainte ca probele să se deterioreze sau să fie șterse.
- ***Consolidarea lanțului probator***. Identificarea exactă a surselor de comunicare contribuie la construirea unui lanț probator consistent, indispensabil pentru demonstrarea legăturilor între rețelele de mercenariat și activitățile ilegale, inclusiv cele cu implicații internaționale.

■ **Protejarea intereselor naționale și a securității internaționale**

- ***Combaterea rețelelor de criminalitate organizată***. Activitățile de mercenariat sunt adesea legate de rețele complexe de criminalitate organizată. Identificarea persoanelor care utilizează mijloace electronice pentru a coordona aceste activități este crucială pentru desființarea acestor rețele și prevenirea extinderii activităților ilegale.
- ***Prevenirea amenințărilor la adresa securității naționale***. Prin intervenția rapidă în domeniul comunicațiilor electronice, autoritățile pot contracara planurile mercenarilor, prevenind astfel potențiale atacuri sau operațiuni ilegale ce ar putea avea consecințe grave asupra securității naționale și internaționale.

Colaborarea eficientă cu furnizorii de servicii electronice.

- ***Cooperare inter-instituțională și internațională***. Măsura facilitează schimbul de informații între organele de urmărire penală și furnizorii de servicii electronice, creând un cadru de cooperare care poate fi extins și către parteneri internaționali, esențial în contextul investigațiilor transfrontaliere privind activitățile de mercenariat.
- ***Optimizarea resurselor de investigație***. Accesul direct la datele digitale asigură o utilizare eficientă a resurselor și o mai bună coordonare a acțiunilor, esențială în cadrul investigațiilor complexe ce vizează rețelele de mercenariat.

■ **Argumente tehnice și metodologice specifice contextului**

- ***Utilizarea tehnologiilor moderne***. Avansul tehnologic permite extragerea și analizarea datelor digitale într-un mod rapid și precis, facili-

tând identificarea persoanelor implicate în activitățile de mercenariat.

- ***Metodologie riguroasă de verificare***. Procesul de identificare implică validări multiple și verificări ale autenticității datelor, asigurând că informațiile obținute sunt corecte și relevante pentru a susține investigațiile asupra rețelelor de mercenariat.

Astfel, în contextul investigării activităților de mercenariat, măsura specială de identificare a abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice se justifică prin necesitatea urgentă de a obține probe digitale esențiale, respectarea cadrului legal și procedurilor riguroase, precum și prin contribuția la desființarea rețelelor de criminalitate organizată. Această abordare integrată asigură o investigație eficientă, transparentă și coordonată, fiind un element important în eforturile autorităților de a proteja securitatea națională și de a combate activitățile transnaționale ilegale.

Cercetarea obiectelor și a documentelor. În contextul investigării infracțiunii de activitate mercenară, măsura specială de investigații „Cercetarea obiectelor și documentelor" (conform art. 36^2 din Legea Republicii Moldova nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații) se dovedește a fi esențială pentru elucidarea mecanismelor operaționale și a rețelelor implicate. Prin aplicarea acestei măsuri, organele de urmărire penală pot analiza în detaliu obiectele și documentele obținute pentru a depista semnele activității criminale și a stabili conexiunile dintre probele materiale și realitatea obiectivă a faptelor. Argumentele care justifică inițierea acestei măsuri, în contextul activității mercenarilor, se pot formula după cum urmează:

- **Identificarea tiparelor operaționale și a fluxurilor de comunicare**
  - ***Analiza documentelor și a materialelor digitale***. Studierea contractelor, a corespondenței electronice, a tranzacțiilor financiare și a altor înscrisuri poate evidenția tiparele de comunicare și tranzacțiile repetate, caracteristice rețelelor de mercenarism.
  - ***Reconstrucția lanțului operațional***. Compararea obiectelor și documentelor între ele ajută la stabilirea modului în care sunt coordonate operațiunile, identificând legăturile între diverși actori implicați.
- **Depistarea semnelor specifice activității mercenarilor**
  - ***Semne de organizare și planificare***. Documentele pot conține indicații privind structura organizațională a rețelei, distribuția responsabili-

tăților și modul de planificare a operațiunilor ilegale.

- **Indicatori de fraudă și falsificare**. Analiza științifică a documentelor poate releva eventualele modificări, falsificări sau alte anomalii, semnale ce pot indica natura ilicită a activității de finanțare a mercenarilor sau structurilor militare private care angajează și utilizează mercenarii în activitățile sale.

■ **Stabilirea surselor de finanțare și a fluxurilor de resurse**

- ***Evidențierea legăturilor financiare***. Prin cercetarea documentelor financiare, se pot identifica sursele de finanțare ale activităților mercenarilor, precum și modalitățile de transfer și distribuire a resurselor necesare desfășurării operațiunilor ilegale.
- ***Legătura între documentele contabile și activitatea operativă***. Corelarea actelor financiare cu alte documente (de exemplu, contracte sau ordine de plată) permite o evaluare detaliată a fluxurilor economice, contribuind la demascarea rețelei în întregime.

■ **Determinarea realității obiective prin abordare comparativă**

- ***Verificarea coerenței între probe***. Compararea obiectelor și documentelor analizate cu alte probe obținute în cursul investigației ajută la validarea informațiilor și la reconstruirea cronologiei faptelor, demonstrând astfel conexiunile între diferitele elemente ale rețelei de mercenarism.
- ***Metodologie riguroasă și științifică***. Aplicarea tehnicilor analitice moderne, de la expertiza caligrafică până la analiza digitală, asigură o interpretare obiectivă și verificabilă a probelor, întărind credibilitatea întregului dosar de urmărire penală.

■ **Consolidarea probelor pentru susținerea acțiunilor judiciare**

- ***Trasabilitatea și autenticitatea probelor***. Documentarea riguroasă a procesului de cercetare asigură trasabilitatea și integritatea probelor, aspect esențial în contextul procedurilor judiciare, unde fiecare element trebuie să poată fi verificat și validat independent.
- ***Element de deschidere pentru investigații ulterioare***. Rezultatele analizei obiectelor și documentelor pot oferi noi direcții de investigație, inclusiv identificarea altor rețele sau persoane implicate, extinzând astfel sfera de acțiune a autorităților.

În concluzie, inițierea măsurii speciale de investigații „Cercetarea obiectelor și a documentelor” în cazurile de activitate mercenară se justifică prin necesitatea de a desfășura o analiză științifică aprofundată, care să evidențieze semnele specifice activităților ilegale, să stabilească conexiunile operaționale și financiare ale rețelelor de mercenarism și să asigure o bază solidă de probe pentru acțiunile judiciare. Această abordare integrată contribuie la determinarea realității obiective și la desființarea structurilor criminale, protejând astfel securitatea națională și interesul public.

Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice. Măsura specială de investigații „Accesarea, interceptarea și înregistrarea datelor informatice”, prevăzută la art. 27 alin. (1) pct. 1 lit. e) și reglementată în detaliu de art. 33 din Legea Republicii Moldova nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații (în redacția 2024), reprezintă una dintre cele mai complexe și avansate forme de activitate specială, adaptată provocărilor epocii digitale.

Această măsură are ca scop obținerea și documentarea informațiilor relevante pentru prevenirea, descoperirea și contracararea infracțiunilor grave, atunci când aceste informații sunt păstrate, transmise sau procesate în format electronic. Obiectul său include fișiere digitale, baze de date, metadate, comunicații electronice, loguri de conectare, informații criptate ori ascunse, precum și orice alt tip de date informatice necesare scopului investigației.

Aplicarea acestei măsuri presupune pătrunderea, în condițiile legii, într-un sistem informatic sau într-o rețea, în vederea copierii, stocării, conservării ori transmiterii datelor, fără alterarea conținutului ori funcționării sistemului. Intervenția poate avea loc atât local (prin examinarea fizică a dispozitivului), cât și de la distanță (prin mijloace tehnice specializate), incluzând interceptarea traficului de date, monitorizarea în timp real a activității informatice și captarea de informații digitale de interes operativ.

Această măsură se aplică exclusiv cu autorizarea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului, conform art. 27 alin. (1). Autorizația stabilește durata (până la 30 de zile), scopul precis, limitele tehnice ale accesării și măsurile de protecție a informației nepertinente. Executarea revine subdiviziunilor specializate din cadrul MAI, SIS, sau altor organe abilitate, cu respectarea strictă a principiilor de confidențialitate, proporționalitate și trasabilitate.

Rezultatele măsurii sunt consemnate într-un proces-verbal de activitate specială de investigații și stocate în formate digitale sigilate, pentru a garanta integritatea și autenticitatea probelor. Acestea pot fi valorificate în procesul penal ca probe electronice, în conformitate cu Codul de procedură penală, fiind supuse evaluării procurorului.

În contextul investigării activității mercenarilor, această măsură este de o importanță crucială. Ea permite:

- identificarea și analiza metadatelor din fotografii realizate în teatrele de război;
- determinarea locației exacte a persoanelor pe baza coordonatelor GPS;
- examinarea comunicațiilor online dintre participanți;
- urmărirea fluxurilor de informații digitale utilizate pentru recrutare, finanțare sau coordonare operațională.

Aplicarea corectă a acestei măsuri oferă organelor de drept instrumente eficiente pentru stabilirea implicării directe a persoanelor în activități de mercenariat.

Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau a imaginilor. Măsura specială de investigații „Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau a imaginilor", prevăzută la art. 27 alin. (1) pct. 1 lit. b) și reglementată de art. 29 din Legea Republicii Moldova nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, constituie una dintre cele mai importante măsuri operative de obținere a informațiilor confidențiale necesare pentru descoperirea și documentarea infracțiunilor grave, inclusiv a activităților de mercenariat.

Această măsură are ca obiect:

- **comunicările efectuate prin rețele de telefonie fixă sau mobilă, aplicații de mesagerie și internet (VoIP, e-mail, social media)**;
- **imaginile surprinse prin mijloace video, camere ascunse, dispozitive de supraveghere fixe ori mobile**;
- **sunetele și semnalele ambientale** din spații determinate, atunci când există suspiciunea rezonabilă privind desfășurarea unei activități infracționale.

Măsură se aplică **atât în timp real**, cât și prin **redarea ulterioară** a comunicărilor stocate, permițând investigarea activităților clandestine desfășurate în condiții de confidențialitate ridicată. Aplicarea măsurii se face

exclusiv cu autorizarea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului, conform art. 27 alin. (1). Autorizația judiciară stabilește scopul, durata, limitele și mijloacele tehnice ce urmează a fi utilizate.

Rezultatele obținute – înregistrările audio, video, imaginile și transcrierile – sunt consemnate în procesul-verbal de activitate specială și se păstrează în condiții de securitate, fiind supuse lanțului de custodie pentru garantarea autenticității și integrității. Aceste materiale pot constitui mijloace de probă în procesul penal, în conformitate cu Codul de procedură penală, dacă au fost obținute cu respectarea prevederilor legale.

În contextul investigării activităților de mercenariat, „Interceptarea și înregistrarea comunicărilor și/sau a imaginilor" reprezintă o metodă deosebit de eficientă pentru identificarea și documentarea legăturilor dintre membrii rețelelor de mercenari, a fluxurilor de coordonare, de recrutare și finanțare, precum și a traseelor de deplasare către zonele de conflict. Prin intermediul acestei măsuri, pot fi obținute probe directe privind discuțiile operative, planificările de misiuni sau confirmările vizuale ale prezenței persoanelor în anumite locații.

Astfel, această măsură specială de investigații se dovedește indispensabilă în activitatea organelor de aplicare a legii, contribuind semnificativ la consolidarea capacității statului de a contracara amenințările de securitate generate de fenomenul mercenariatului.

Urmărirea vizuală. Măsura specială de investigații „Urmărirea vizuală", prevăzută la art. 27 alin. (1) pct. 3 lit. b) și reglementată prin art. 36^3 din Legea Republicii Moldova nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, reprezintă o formă clasică, dar indispensabilă, de activitate specială de investigații, având ca scop observarea și documentarea comportamentului, deplasărilor, contactelor și acțiunilor persoanelor investigate în vederea obținerii informațiilor necesare prevenirii și descoperirii infracțiunilor grave.

Această măsură se aplică atunci când alte metode investigative nu pot furniza date suficiente și implică observarea discretă, continuă și sistematică a persoanelor, locurilor, obiectelor sau vehiculelor, fără a interveni în activitatea acestora. Ea poate fi realizată prin mijloace directe (urmărire fizică de către ofițeri specializați) sau prin mijloace tehnice (camere video, aparate foto, drone, dispozitive de localizare vizuală etc.), menite să asigure colectarea de date vizuale autentice.

În contextul investigării activităților de mercenariat, urmărirea vizuală are o valoare tactică deosebită. Aceasta permite identificarea și documentarea legăturilor operative dintre mercenari, recrutorii și finanțatorii acestora, observarea locurilor de întâlnire, a rutelor de deplasare, a zonelor de instruire sau de tranzit, precum și corelarea comportamentului vizual cu datele digitale și comunicaționale obținute prin alte măsuri speciale. De asemenea, prin această măsură pot fi documentate acțiunile de instruire și contactele operative din teritorii neutre sau de frontieră, oferind o imagine completă asupra dinamicii fenomenului.

Modalități tactice de realizare

Urmărirea vizuală poate fi:

1. **Fixă (stabilă)** – observarea unui anumit loc (clădire, vehicul, zonă de întâlniri), în scopul identificării persoanelor care îl frecventează;
2. **Mobilă (dinamică)** – urmărirea în mișcare a persoanei vizate, pe jos sau cu mijloace de transport;
3. **Combinată** – integrarea observației directe cu utilizarea mijloacelor tehnice (camere ascunse, drone, binocluri cu lentilă telefoto, sisteme GPS pasive).

Rezultatele activității se consemnează într-un **raport de urmărire vizuală**, completat cu **materiale foto-video** autentificate, care pot fi valorificate ulterior ca **mijloace de probă** în procesul penal, în condițiile Codului de procedură penală.

Relevanță tactică în investigarea activității mercenarilor.

În cadrul investigării fenomenului mercenariatului, măsura „Urmărirea vizuală" are o importanță deosebită prin capacitatea de a **documenta comportamente, interacțiuni și mișcări în spațiul fizic**, oferind o bază factuală solidă pentru identificarea activităților ilicite.

Prin aplicarea acestei măsuri pot fi:

- **monitorizate deplasările și întâlnirile operative** dintre mercenari, recrutorii acestora și finanțatori;
- **documentate vizitele frecvente la ambasade, organizații, locații de instruire militară sau companii militare private**;
- **identificate persoanele de contact, vehiculele utilizate și traseele logistice** (deplasări spre aeroporturi, granițe sau zone de conflict);

- **coroborate datele vizuale cu cele digitale**, provenite din măsurile de interceptare și analiză informatică, pentru reconstruirea completă a lanțului infracțional.

De exemplu, în cadrul investigațiilor legate de recrutarea cetățenilor moldoveni în teatre externe de război, urmărirea vizuală poate furniza **probe despre întâlnirile de instruire, livrarea echipamentului, contactele conspirative sau transferurile de resurse materiale**, consolidând astfel dosarul probatoriu.

Astfel, „Urmărirea vizuală" constituie o măsură tactică fundamentală pentru investigarea fenomenului mercenariatului, oferind o sursă probatorie de înaltă valoare, bazată pe observație factuală și verificabilă. Prin aplicarea sa corectă, se realizează un echilibru între nevoia de securitate națională și respectarea drepturilor fundamentale ale omului, consolidând capacitatea statului de a preveni și contracara formele moderne de activitate mercenară.

Culegerea de informații. Este o măsură specială de investigații, prevăzută de art. 27 alin. (1) pct. 3 lit. c) și art. 36[4] din Legea Republicii Moldova nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, menită să asigure acumularea sistematică, organizată și coerentă a datelor relevante pentru elucidarea unor relații, evenimente sau conduite susceptibile de a constitui infracțiuni grave. Într-un registru mai larg, aceasta are rolul de a construi un „tablou informațional" — respectiv un corpus de elemente factuale și indicii — care să permită formularea ipotezelor de lucru, selecția măsurilor speciale ulterioare (ASI) și fundamentarea actelor de procedură (cereri, mandate, ordonanțe).

În contextul investigării activității mercenarilor, culegerea de informații urmărește identificarea structurilor de recrutare, a lanțurilor logistice, a canalelor de finanțare, a rutelor de deplasare și a persoanelor cheie implicate, precum și acumularea de date care permit corelarea probelor digitale, vizuale și financiare.

Această măsură presupune dobândirea sistematică a informațiilor referitoare la persoane fizice și juridice, precum și la fapte, evenimente și circumstanțe de interes, prin studiul direct al documentelor, materialelor și bazelor de date, dar și prin întocmirea de solicitări adresate persoanelor sau instituțiilor care dețin astfel de date. În contextul investigării activității de mercenarism, această măsură capătă o relevanță strategică sporită, dat fiind

caracterul complex și adesea transnațional al rețelelor de mercenari, care operează în mod clandestin și se bazează pe fluxuri variate de informații și resurse.

Implementarea acestei măsuri se dovedește a fi de o importanță hotărâtoare pentru identificarea și cartografierea rețelelor de activitate ilegală, facilitând obținerea unor date concrete privind identitatea persoanelor implicate, structura organizațională a rețelelor și modul de coordonare al operațiunilor. În situațiile în care activitatea mercenarilor implică tranzacții financiare ilicite, comunicări criptate și conexiuni cu entități internaționale, culegerea informațiilor prin studierea documentelor oficiale, rapoartelor de activitate și bazelor de date devine indispensabilă pentru elaborarea unui tablou detaliat al fenomenului.

Măsura poate fi aplicată atât în cadrul proceselor penale, când este necesară pentru desfășurarea investigațiilor, cât și în afara acestora, în contextul unor proceduri de monitorizare continuă a activităților de mercenarism. Prin întocmirea de solicitări specifice către persoanele și instituțiile relevante, autoritățile pot accesa informații critice care dezvăluie sursele de finanțare, canalele de comunicare și legăturile operaționale dintre diverși actori implicați în rețelele de mercenari. Această abordare metodologică robustă nu doar că permite corelarea datelor obținute din surse multiple, dar și identificarea unor elemente ascunse ce pot indica modul de funcționare și evoluția acestor rețele, contribuind semnificativ la desființarea lor.

În plus, analiza detaliată a documentelor și a materialelor colectate oferă un cadru de interpretare științifică, esențial pentru stabilirea conexiunilor între fapte, evenimente și actori, ceea ce consolidează baza probatorie necesară în cadrul investigațiilor penale. Astfel, culegerea informațiilor devine un instrument indispensabil în demersurile de investigare a activității de mercenarism, oferind autorităților posibilitatea de a construi un dosar complex și coerent, care să reflecte realitatea obiectivă a faptelor și să sprijine acțiunile ulterioare în instanță.

În concluzie, măsura de culegere a informațiilor despre persoane și fapte constituie un pilon fundamental în investigațiile privind activitatea de mercenarism, asigurând obținerea și analiza unei game variate de informații esențiale pentru identificarea, demascarea și desființarea rețelelor de mercenari, atât pe plan național, cât și internațional.

Obiectul culegerii este larg și include:

- informații biografice și relaționale despre persoane (asociere, antecedente, contacte);
- date cu privire la locații și infrastructuri (locații de întâlnire, depozite, centre de instruire);
- elemente de mobilitate (itinerare, rute);
- date financiare preliminare (indicații despre fluxuri și intermediari);
- informații din surse secrete umane sau cele deschise (OSINT);
- rezultate ale activităților de teren (observații, fotografii, rapoarte).

Acest obiect poate fi atins atât prin metode deschise (colectare OSINT, interviuri), cât și prin mijloace specifice ASI (informatori, supraveghere discretă, consultări cu furnizori), în limitele legii.

Modalități și tehnici de implementare.

Culegerea de informații se realizează printr-un repertoriu variat de tehnici, dintre care cele mai relevante pentru investigarea mercenarilor sunt:

- **OSINT:** monitorizarea rețelelor sociale, forumurilor, anunțurilor de recrutare, probe foto/video publice și arhive media pentru extragerea metadatelor, contextelor și conexiunilor.
- **HUMINT (surse umane):** gestionarea colaboratorilor, informatorilor și a investigatorilor sub acoperire pentru obținerea de informații despre recrutări, întâlniri și trasee logistice.
- **Analiză relațională (link analysis):** construirea de grafuri care leagă persoane, entități comerciale, conturi și locații pe baza datelor colectate.
- **Verificări de teren:** observații discreționare, interviuri cu martori, verificări la locurile de muncă sau cazare, vizite la aeroporturi/agenții de turism.
- **Corelare multi-sursă:** combinarea datelor financiare preliminare (rapoarte FIU – în măsura cooperării), PNR/APIS, imagini și mărturii pentru a forma ipoteze verificabile.

În practică, culegerea implică aplicarea selectivă și iterativă a acestor tehnici, astfel încât informația obținută să fie comparabilă, verificabilă și potrivită pentru a susține demersurile probatorii ulterioare.

Informațiile culese constituie, în mod normal, probe de natură circumstanțială: ele pot confirma ipoteze, pot conduce la alte măsuri ASI și, în coroborare cu probe directe (interceptări, imagini autentificate, probe fi-

nanciare), pot susține actele de inculpare. Independente, multe dintre aceste informații nu sunt suficiente pentru o condamnare; de aceea legea și practica impun ca ele să fie folosite pentru a fundamenta măsuri suplimentare care produc probe directe și admisibile în instanță.

Aplicabilitate practică în investigarea mercenarilor — exemple operaționale

- **Identificarea rețelelor de recrutare:** monitorizarea anunțurilor și canalelor online pentru identificarea ofertelor, urmată de folosirea surselor umane pentru a confirma existența întâlnirilor și a condițiilor de angajare.
- **Mapa logistică:** culegerea de informații despre rutare (agenții de turism, companii de transport), locuri de instruire și depozite de echipament, coroborate ulterior cu urmărirea vizuală și culegerea de date tehnice.
- **Descoperirea punților financiare preliminare:** identificarea unor entități intermediare sau „front-companies" pe baza datelor comerciale publice și a rapoartelor OSINT, ca bază pentru demersuri FININT ulterioare.
- **Profilare operațională:** compilarea dosarelor informaționale privind profilul comportamental și relațional al persoanelor suspectate (modele de deplasare, contacte, istorice de comunicare publică).

Astfel, măsura „culegerea de informații" reprezintă un instrument strategic de etapă incipientă, indispensabil în investigarea activității mercenarilor. Prin acumularea și structurarea sistematică a datelor provenite din surse multiple, această măsură permite formularea ipotezelor de lucru, direcționarea eficientă a resurselor ASI și fundamentarea măsurilor tehnice și procedurale ulterioare. Totodată, pentru a funcționa ca element credibil într-un demers probator, culegerea trebuie însoțită de riguroase garanții de legalitate, verificare și protecție a drepturilor fundamentale.

Alte acțiuni cu caracter operativ utilizate în procesul investigării activității mercenarilor. Pe lângă măsurile speciale de investigații prevăzute în legislația națională, în practica investigativ-operativă sunt aplicate și unele acțiuni specifice, utilizate în procesul explorărilor operative, în scopul identificării vectorilor de interes.

La ceste acțiuni specifice putem atribui **identificarea persoanei** – o acțiune importantă pentru cercetarea infracțiunilor și realizarea justiției penale.

În contextul investigării activității mercenarilor, identificarea persoanelor reprezintă un aspect esențial în elucidarea și combaterea actelor criminale, contribuind decisiv la realizarea justiției penale. Codul de procedură penală al Republicii Moldova (art. 252) stipulează expres necesitatea de a identifica făptuitorul sau persoanele implicate în săvârșirea unei infracțiuni, evidențiind faptul că probele adunate în cadrul urmăririi penale trebuie să conducă la depistarea celor care comit, instigă sau facilitează activități ilicite [11, p.27]. În cazul activității mercenarilor, acest demers presupune nu doar stabilirea faptului că actul infracțional se datorează unei acțiuni umane deliberate, ci și obținerea datelor de identitate ale persoanelor care organizează și/sau execută operațiunile ilegale, activități caracterizate prin structuri complexe și operațiuni adesea transnaționale.

Conform art. 2 din Legea privind activitatea specială de investigații nr. 59 din 29.03.2012, una dintre sarcinile principale ale activităților speciale de investigații este relevarea atentatelor criminale, prevenirea și curmarea infracțiunilor, precum și identificarea persoanelor care le organizează și/sau le comit. În cazul activității mercenarilor, identificarea acestor actori devine o componentă indispensabilă atât în faza preliminară, până la declanșarea procesului penal sau a urmăririi penale, cât și în etapa ulterioară a investigației, atunci când făptuitorii rămân neidentificați. Astfel, indiferent dacă investigația se inițiază din fapta penală sau din identificarea preliminară a făptuitorului, identificarea persoanei rămâne un element fundamental în demersul de investigare [8, p.24].

Din perspectivă metodologică, identificarea persoanelor implicate în activitățile de mercenarism se realizează prin desfășurarea unui complex de măsuri speciale de investigații, operațiuni informativ-operative, tehnici de identificare și căutare, procedee criminalistice și acțiuni procesual-penale. *Stricto senso*, această sarcină se efectuează prin măsura specială de investigații privind identificarea persoanei, prevăzută la art. 36 din Legea nr. 59/2012, completată de alte măsuri speciale adecvate complexității fenomenului. Astfel, identificarea persoanei se bazează pe analiza semnalmentelor statice (precum amprentele digitale, componentele sângelui și salivei, urmele de miros și cele lăsate la locul infracțiunii) și a semnalmentelor dinamice (inclusiv tiparele de mers, gesturile și expresiile faciale), utilizându-se în același timp metode avansate, cum ar fi foto-robotul și alte tehnologii de identificare, care permit stabilirea cu o probabilitate sporită a identității individului.

În cazul investigațiilor privind activitatea mercenarilor, aceste metode sunt adaptate pentru a răspunde provocărilor specifice ale fenomenului, unde actele infracționale se desfășoară adesea în medii complexe și se bazează pe rețele organizate de colaborare. Astfel, identificarea precisă a persoanelor implicate nu numai că sprijină stabilirea responsabilității penale, ci contribuie și la desființarea rețelelor de mercenarism prin elucidarea modului de organizare și operare a acestora. În concluzie, procesul de identificare, fundamentat atât pe aspecte statice cât și pe cele dinamice, constituie un pilon esențial în investigațiile privind activitatea mercenarilor, asigurând o abordare riguroasă și științifică necesară pentru realizarea unei investigații eficiente și pentru garantarea justiției penale.

Identificarea (recunoașterea) constituie *ansamblul de mijloace și metode folosite de organele judiciare pentru stabilirea trăsăturilor și particularităților acesteia; activitatea unui subiect care stabilește o asemănare a unei informații recente cu o informație precedent* [5].

În investigarea activității mercenarilor, identificarea persoanelor reprezintă un proces esențial, întrucât rețelele implicate funcționează adesea în contexte transnaționale și dispun de structuri organizaționale sofisticate. În acest sens, utilizarea sistemelor informaționale avansate și recurgerea la asistența martorilor, capabili să recunoască infractorii aflați în afara țării, contribuie semnificativ la procesul de identificare a persoanelor implicate.

Din punct de vedere practic, procesul de identificare a persoanei în contextul activității mercenarilor se desfășoară printr-o serie de acțiuni complexe, care pot fi conceptualizate în două categorii principale. Prima categorie cuprinde acțiuni de acumulare a informației, măsuri speciale de investigație ce facilitează identificarea, precum chestionarea, culegerea informațiilor despre persoane și fapte, colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată și analiza obiectelor și documentelor. Aceste acțiuni sunt completate de operațiuni de urmărire vizuală, efectuate cu un obiectiv clar determinat, vizând depistarea și identificarea persoanei în contextul rețelelor de mercenarism. A doua categorie include acțiuni destinate stabilirii asemănării între subiectul identificat și profilul de referință, ceea ce constituie identificarea propriu-zisă a persoanei.

Teoretic, complexitatea măsurii speciale de identificare a persoanei, aplicată în investigarea activității mercenarilor, a fost subliniată prin caracterul său multifactorial, ce integrează elemente de urmărire vizuală, in-

terogarea cetățenilor, culegerea de informații, precum și analiza obiectelor sau documentelor – incluzând cercetarea amprentelor digitale, a urmelor de sânge, a salivei și a altor eliminări ale corpului uman. Toate aceste acțiuni au un scop comun, acela de a stabili cu precizie identitatea persoanei implicate. În funcție de natura acțiunilor desfășurate, acestea pot fi considerate ca fiind parte componentă a măsurii de identificare a persoanei sau ca elemente integrative ale altor măsuri speciale de investigații [8, p. 341].

Astfel, într-un cadru investigativ orientat spre combaterea activității mercenarilor, identificarea persoanei se dovedește a fi un instrument de primă importanță, asigurând o abordare științifică și riguroasă ce facilitează demascarea și urmărirea penală a rețelelor implicate în aceste operațiuni ilicite.

Modalitățile și metodele identificării persoanelor implicate în activitatea mercenarilor. Investigarea activității mercenarilor impune utilizarea unor metode complexe și adaptate de identificare a persoanelor implicate, având în vedere caracterul clandestin și transnațional al acestui fenomen criminal. În funcție de informațiile obținute despre obiectul identificării, de procedeele tactice aplicate și de nivelul de securizare a investigației, măsura specială de identificare poate fi realizată prin modalități ***publice***, ***secrete*** sau ***cifrate***.

Identificarea publică presupune acțiuni deschise, desfășurate de autoritățile competente în vederea stabilirii identității mercenarilor sau a altor persoane implicate în activități conexe. Aceasta poate include legitimarea și verificarea documentelor de identitate ale persoanelor suspecte, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile [3, p.169], precum și publicarea portretelor- robot, fotografiilor, înregistrărilor video sau anunțurilor oficiale privind persoanele anunțate în căutare. Identificarea publică se aplică nu doar pentru stabilirea identității făptuitorilor, ci și pentru identificarea victimelor recrutate, utilizate sau eliminate de rețelele de mercenariat.

Identificarea secretă implică desfășurarea unor operațiuni sub acoperire de către ofițerii de investigații sau colaboratori confidențiali, fără ca subiectul vizat să fie conștient de aceste acțiuni. Această metodă este esențială în contextul infracțiunilor de mercenariat, având în vedere că suspecții operează în structuri bine organizate și adoptă măsuri de contracarare a urmăririi (contrafilaj etc.). Un exemplu de identificare secretă este utilizarea ambuscadelor tactice [4] pentru depistarea mercenarilor implicați în

conflicte armate sau în acțiuni paramilitare, mai ales atunci când singurele informații disponibile provin din analiza modului de operare al grupului infracțional.

Identificarea cifrată constă în observarea operativă a persoanelor de interes prin crearea unor circumstanțe favorabile recunoașterii acestora, fără a le comunica scopul real al investigației [9, p. 216]. Un exemplu de aplicare a acestei metode în contextul investigațiilor asupra activității mercenarilor este patrularea mascată în zonele frecventate de suspecți, alături persoanele care pot contribui la identificarea făptuitorilor [8, p.340].

Metodele și mijloacele identificării persoanelor implicate în activități de mercenariat. În conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 59/2012, identificarea persoanelor suspectate poate fi realizată printr-o serie de metode criminalistice și tehnico-științifice, menite să asigure recunoașterea operativă a subiecților investigați. Aceste metode sunt general aplicabile și în cazul identificării persoanelor bănuite de implicarea în activități de mercenariat.

Printre cele mai relevante metode se numără:

· **Metoda portretului vorbit**, utilizată pentru reconstrucția trăsăturilor fizice ale mercenarilor pe baza descrierilor oferite de martori sau de foști complici;

· **Identificarea după amprentele digitale**, esențială pentru stabilirea identității persoanelor suspectate pe baza urmelor biologice prelevate din teatrele de operațiuni militare sau din locațiile utilizate de grupurile de mercenariat;

· **Identificarea după urmele de picioare (încălțăminte)**, aplicabilă în cazul operațiunilor clandestine unde mercenarii își ascund intenționat identitatea;

· **Identificarea pe baza fotografiilor sau înregistrărilor video**, metodă eficientă în analiza materialelor obținute din surse deschise (OSINT), din interceptări sau din dronele de supraveghere utilizate în zone de conflict;

· **Identificarea în mediul ambiental**, prin observarea modului de interacțiune al suspecților în diverse locații, inclusiv în punctele de recrutare, de tranzit sau de redistribuire a mercenarilor;

· **Metoda experimentală**, constând în reconstrucția comportamentală a mercenarilor pe baza analizelor psihologice și a simulărilor operaționale;

· **Identificarea prin metoda informării electronice**, ce presupune utilizarea bazelor de date internaționale și a rețelelor de supraveghere digitală pentru depistarea și urmărirea mercenarilor active. Identificarea persoanelor implicate în activități de mercenariat reprezintă o componentă esențială a investigațiilor speciale, având în vedere caracterul mobil, conspirativ și transnațional al acestui fenomen. Utilizarea metodelor avansate de identificare, alături de aplicarea unor modalități tactice adaptate la specificul infracțiunii, contribuie semnificativ la stabilirea apartenenței și locului aflării persoanelor implicate în activitatea rețelelor mercenare și la tragerea la răspundere penală a acestora.

Chestionarea reprezintă o altă acțiune importantă (care în redacția mai veche a Legii 59/2012 a fost prevăzută ca o măsură specială de investigații aparte), și se dovedește a fi una esențială în contextul investigării activității de mercenarism. Această procedură constă în comunicarea directă și nemijlocită a ofițerului de investigații, alături de alte persoane împuternicite, cu indivizi care dețin informații relevante referitoare la fapte, evenimente, circumstanțe sau persoane implicate în rețelele de mercenarism. Comunicarea personală, realizată față în față, asigură un transfer de informații fără intermediari, minimizând riscul de distorsiune a datelor și facilitând clarificarea promptă a oricăror ambiguități. Astfel, ofițerii de investigații, în calitate de reprezentanți oficiali, sunt împuterniciți să stabilească un dialog deschis pentru a identifica și recupera informațiile ascunse sau deliberate [10, p.37], esențiale în elucidarea activității ilegale de mercenarism.

În contextul activității de mercenariat, acest procedeu capătă o importanță sporită, având în vedere complexitatea rețelelor transnaționale și natura organizată a activităților desfășurate. Metodologia aplicată implică o abordare proactivă, orientată spre depistarea intenționată a informațiilor reținute sau ascunse, prin analiza detaliată a declarațiilor și corelarea acestora cu alte probe investigabile. Integrarea tehnicilor criminalistice avansate de interogare cu procedee specializate de identificare a conspirațiilor facilitează evidențierea incoerențelor și a semnelor unei posibile ascunderi deliberate a datelor, caracteristici ce pot fi specifice structurilor organizate de mercenari.

Subdiviziunile specializate ale autorităților, care dețin expertiza tehnică și analitică necesară, interpretează și validează informațiile obținute prin metode științifice moderne. Rezultatele chestionării sunt ulterior inte-

grate într-un proces investigativ mai amplu, care presupune corelarea și verificarea datelor cu alte probe, contribuind astfel la reconstruirea completă a rețelelor de mercenariat și la identificarea fluxurilor financiare și operaționale implicate. Documentarea meticuloasă a fiecărei etape a chestionării asigură integritatea probelor, aspecte esențiale în contextul procedurilor judiciare, unde fiecare element de informație trebuie să fie verificabil și validat independent.

Prin urmare, chestionarea constituie un instrument indispensabil în demascarea și combaterea activităților de mercenarism. Aceasta contribuie semnificativ la elucidarea rețelelor de activitate ilegală, prin combinarea tehnicilor criminalistice avansate cu procedeele de identificare a conspirațiilor, fundamentând astfel solid probele necesare pentru desfășurarea investigațiilor speciale și, ulterior, pentru acțiunile judiciare împotriva celor implicați în activități ale mercenarilor.

Chestionarea se caracterizează prin faptul că informația este obținută prin metoda criminalistică integrată cu procedee de conspirație [9, p.203].

Supravegherea transfrontalieră presupune un complex de măsuri, realizat în mod direct și secret de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specializate în privința unei persoane (grup de persoane), în scopul culegerii de informații necesare stabilirii faptelor, adreselor (imobilelor), unităților de transport, identificării persoanelor cu care ia legătura subiectul, cu fixarea foto/video a unor momente și situații considerate ca fiind relevante pe parcursul unei urmăriri [6, p.475].

Supravegherea transfrontalieră reprezintă urmărirea/monitorizarea persoanelor și activităților care implicau trecerea sau acțiuni în zona frontierelor - adică urmăriri vizuale și tehnice care aveau componentă transfrontalieră (de pildă: monitorizarea traseului unui suspect care se deplasa prin mai multe țări, coordonări operative cu autoritățile de frontieră / LEA din state vecine)[12].

Concluzii

Metodele și tehnicile avansate de supraveghere și interceptare constituie un element fundamental al arhitecturii moderne de siguranță publică, reprezentând mult mai mult decât simple instrumente operative utilizate în investigarea faptelor penale. Ele configurează un sistem complex și interconectat de proceduri, tehnologii și mecanisme legale, prin intermediul căruia autoritățile pot preveni, identifica și combate fenomenul infracțional într-o

manieră strategică, coordonată și adaptată realităților contemporane. De la supravegherea discretă a persoanelor și vehiculelor suspecte până la monitorizarea comunicațiilor electronice și analiza avansată a datelor digitale, aceste metode permit o înțelegere aprofundată a dinamicii criminalității și o intervenție eficientă înainte ca amenințările să se materializeze.

Importanța lor se reflectă atât în componenta preventivă, cât și în cea represivă a activității autorităților. Prin identificarea tiparelor infracționale, cartografierea rețelelor criminale și detectarea anomaliilor comportamentale, se creează premisele unor acțiuni proactive, menite să reducă riscurile și să limiteze producerea de victime. În același timp, aceste tehnici facilitează colectarea de probe temeinice, relevante și concludente, contribuind la desfășurarea unor anchete riguroase și la consolidarea unui proces judiciar echitabil. Capacitatea de reacție rapidă în situații critice – precum terorismul, traficul de droguri, criminalitatea organizată sau alte infracțiuni grave – evidențiază rolul esențial al supravegherii avansate în protejarea stabilității și securității sociale.

Evoluția tehnologică amplifică în mod semnificativ eficiența acestor metode. Integrarea inteligenței artificiale, a sistemelor de recunoaștere biometrică, a analizelor predictive și a platformelor integrate de monitorizare permite procesarea în timp real a unor volume impresionante de informații, identificarea conexiunilor ascunse și anticiparea comportamentelor cu potențial infracțional. Această sinergie între competența umană, cadrul normativ și instrumentele tehnologice de ultimă generație redefinește standardele intervenției în domeniul siguranței publice și oferă autorităților capacitatea de a acționa cu o precizie și o eficiență sporite. Cu toate acestea, utilizarea acestor tehnici presupune o responsabilitate majoră. Respectarea strictă a cadrului legal, obținerea autorizărilor judiciare și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor reprezintă condiții indispensabile pentru menținerea legitimității și a încrederii publice. Orice abatere de la aceste principii poate compromite atât validitatea probelor, cât și credibilitatea instituțiilor implicate. Prin urmare, echilibrul dintre necesitatea asigurării securității și garantarea drepturilor omului trebuie să rămână un reper constant în aplicarea acestor măsuri.

În ansamblu, metodele și tehnicile avansate de supraveghere și interceptare se conturează ca o componentă strategică indispensabilă a protecției societății moderne. Ele îmbină legalitatea, analiza inteligentă a informații-

lor, inovația tehnologică și capacitatea de reacție rapidă, contribuind la consolidarea unui climat de ordine, siguranță și încredere. Astfel, în contextul provocărilor tot mai complexe ale secolului XXI, aceste instrumente devin nu doar mijloace de combatere a criminalității, ci veritabile garanții ale stabilității și securității colective.

Referințe bibliografice:

1. Protocol nr.1 adiţional la Convenţiile de la Geneva din 12 august 1949 privind protecţia victimelor conflictelor armate internaţionale;
2. Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigaţii // Monitorul Oficial nr.113-118 din 08.06.2012;
3. Cristescu, D.I. Investigarea criminalistică a infracțiunilor contra securității naționale și de terorism, Timișoara, Editura Solness, 2004;
4. Dudarenko, V.V. Tehnica ambuscadei tactice: distincția de provocarea unei infracțiuni. URL: http://bmpravo.ru/show_stat.php?stat=1075 [accesat: 01.02.2024];
5. Dicționar explicativ electronic al limbii române. URL: https://dexonline.ro/definitie/identificare%20%5b, accesat la 01.02.2026;
6. Glavan B. Activitatea specială de investigații și procesul penal. Aspecte comune și delimitări, Chișinău, Editura Print-Caro, 2022, ISBN 978-9975-135-63-4;
7. Gherman M. Botnari I. Temeiurile dispunerii măsurilor speciale de investigaţii în cadrul procesului penal. În: Revista Legea şi Viaţa, Chișinău, nr. 1 (373), 2023;
8. Goryainov, V.S. Ovchinsky, G.K. Teoria activităților de căutare operațională, Moscova, Editura Sinilov INFRA-M, 2001;
9. Goryainov, K.K., Kvasha, Yu.F., Surkov, K.V. Legea federală privind activitățile operaționale-investigative, Comentariu, Moscova, Editura Novy Yurist, 1997;
10. Mîrzac V., Glavan V. Utilizarea mijloacelor tehnice în activitatea specială de investigații, Chișinău, 2014;
11. Neagu, I. Drept procesual pena, Partea Specială, vol.I, București, Editura Oscar Print, 1994;
12. Roman D. Activitatea specială de investigații și alte activități informative. Note de curs. Universitatea de Stat din Moldova. Chișinău, 2019.